

ETISK RÅD

AVGJØRELSE I SAK NR. 2012/1

Klager: X

Innklaget: Nordnet Bank NUF

Saken gjelder: Sperring av klagers depot i forbindelse med tvangssalg av aksjer

Etisk Råd er satt med følgende medlemmer:

Geir Woxholth (Prof. dr. juris) (leder)
Asbjørn Wangerud
Tom Kristoffersen
Randi Nordstrøm

I

Saken gjelder klage på at Nordnet Bank NUF (Nordnet) foretok sperringer av klagers depot i forbindelse med tvangssalg av aksjer.

II

Klagers anførsler:

Klager viser til at Nordnet ved tre anledninger har sperret klagers tilgang til sitt depot, uten å informere om at dette ville bli iverksatt, og heller ikke når dette ville bli opphevet. Klager anfører at en total blokkering av kundens depot er et meget dramatisk virkemiddel som blir ytterligere forsterket, da dette ble utført i en periode med en særdeles volatil markedssituasjon. Klager anfører at når Nordnet hadde mulighet til å bruke et slikt virkemiddel som sperring av depot, må det som minimum kommuniseres i avtaleverket mellom Nordnet og kunden.

Den 19. august 2011 sperret Nordnet for all tilgang til klagers depot, og iverksatte tvangssalg av 5000 aksjer i RCL. Klager hevder i sitt udaterte klagebrev, som Nordnet mottok den 8.12.2011 (heretter "brevet"), at sperringene ble gjentatt den 22. og 23. august 2011. Klager bestrider ikke at Nordnet hadde anledning til å foreta tvangssalg av aksjene, men bestrider lovligheten av sperringene av depotet og prosessen rundt dette.

I brevet opplyser klager at i de tilfellene klagers kredittlimit hadde blitt overskredet ved tidligere anledninger, hadde Nordnet kontaktet klagers megler hos Agilis og klager hadde da umiddelbart skutt inn nødvendig likvide midler på sitt depot. Dette skjedde ved 10 anledninger i perioden 2010-2011. Klager hevder at som følge av at tilgangen til hans depot ble sperret, mistet han muligheten til å få oversikt over hvor mye kapital som krevdes for å dekke overskridelsen av kredittlimit.

Klager anfører at sperringene av depotet bryter fullstendig med tidligere praksis og stiller spørsmålsteget ved lovligheten av dette i forhold til Nordnets avtaleverk, og måten dette har blitt gjennomført på.

I brevet fremmer klager også krav på erstatning i forhold til depotsperringene og tvangssalget.

III

Innklagedes anførsler:

Nordnet opplyser at ved en såkalt overbelåning kan Nordnet i medhold av sine forretningsvilkår punkt D.2, tvangsselge kundens finansielle instrumenter til dekning av utestående krav. Nordnet viser til at da klagers depot ble sperret, ble sperringene gjort i forbindelse med gjennomføring av selve tvangssalgene. Det fremgår av Nordnets tilsvaret til klagen at sperringene av depotet ble utført på følgende tidspunkter:

- 19.08.11 fra kl. 11.25 til kl. 17.02
- 23.08.11 fra kl. 16.12 til morgenen etter, 24.08.11 kl. 08.27
- 19.09.11 fra kl. 09.17.14 til 09.17.17 (sperret i tre sekunder)

På tidspunktet for hvert av de tre tvangssalgene var klager, i tillegg til å være kunde hos Nordnet, også kunde hos Agilis Group AS. Agilis ga investeringsråd og hadde fullmakt til å legge inn ordre elektronisk i Nordnets handelssystem innlogget på klagers depot, eller pr telefon. Klager hadde på sin side ikke mulighet til å legge ordre elektronisk via sitt depot, men hadde for øvrig til en hver tid innsyn på sitt depot, samt mulighet til å legge ordre pr telefon.

Videre fremgår det av tilsvaret, at før tvangssalget og sperringen av depotet ble gjennomført den 19. august 2011, ble klagers megler hos Agilis kontaktet om situasjonen. Klager overførte da umiddelbart 50 000 NOK til sitt depot. Nordnet opplyser at dette ikke var tilstrekkelig til å dekke overbelåningen, slik at foretaket besluttet å tvangsselge 5000 aksjer i RCL samt sperre klagers depot. Denne sperren ble opphevet kl 17:02 samme dag.

Videre opplyser Nordnet at da klagers depot fremdeles var overbelånt den 23. august 2011, ble ytterligere 1632 aksjer i RCL tvangssolgt, og depotet sperret kl 16:12. Denne sperren ble opphevet 24. august 2011, kl. 08:27. Før dette skjedde, ble klagers megler hos Agilis kontaktet og opplyst om situasjonen.

Ved gjennomføring av tvangssalg, sperrer Nordnet kundens adgang til å logge seg elektronisk inn på sitt depot. Nordnet viser til at dette også gjaldt for klager, og klagers fullmektig (Agilis). Nordnet anfører at årsaken til dette er for å hindre at både kunden og Nordnet samtidig legger ordre i markedet via Nordnets handelssystem. Sperren blir således iverksatt ved den praktiske gjennomføringen av et tvangssalg, for å sikre at korrekte ordre blir lagt i markedet.

Videre anfører Nordnet at kunden likevel til enhver tid vil kunne holde seg oppdatert via kurslister, selv om kunden er hindret fra å logge seg inn på sitt depot ved sperring. Nordnets kunder har også anledning til å kunne få vite den aktuelle depotstatus ved å kontakte Nordnet per telefon. Kunder kan også legge inn ordre (fortrinnsvis salgsordre) pr telefon, selv om depotet er sperret i forbindelse med tvangssalg.

Nordnet understreker at dersom kunder ikke kan logge seg inn på sitt depot på grunn av ulike hindringer, henvises de til telefonisk ordrelegging, jf. Nordnets forretningsvilkår, Allmenne bestemmelser punkt G.10.

På bakgrunn av ovennevnte avviser Nordnet klagen.

VI

Etisk Råd bemerkter:

Det ble inngitt klage 6. januar 2012. Nordnet ga tilsvaret 7. februar 2012. I tillegg til dette har partene hatt adgang til å kommentere hverandres anførsler i samsvar med behandlingsreglene for Etisk Råd § 3-3 tredje ledd.

Når det gjelder klagers anmodning om erstatning, presiseres på generelt grunnlag at det ligger utenfor Rådets kompetanse å treffe beslutning om erstatning eller at annen kompensasjon skal ytes, jf. behandlingsreglene § 4-1 første ledd.

Etisk Råd legger videre til grunn at klagen omfatter de to depotsperringene foretatt den 19.08.11 klokken 11.25 til klokken 17.02, og den 23.08.11 klokken 16.12 til morgenen etter, 24.08.11 klokken 08.27. Grunnlaget for dette er at Nordnet har loggført disse sperringene, og at klager ikke har hatt innsigelser til at den tredje sperringen han viser til (22. august 2011), ikke er loggført hos Nordnet.

Etisk Råd legger til grunn at tvangssalgene som ble foretatt i forbindelse med de to depotsperringene klagen omfatter, er i samsvar med Nordnets forretningsvilkår punkt D.2, hvoretter foretaket har adgang til å tvangsselge kundens posisjoner i den utstrekning foretaket finner det påkrevd for å redusere overbelåning.

På bakgrunn av de opplysningene som er fremkommet, legger Etisk Råd også til grunn at klagers megler hos Agilis ble opplyst om overbelåningen før tvangssalgene fant sted, og at det i det første tilfellet ble skutt inn penger i depotet, uten at dette var nok til å dekke overbelåningen.

Nordnet har 30. mars 2012 opplyst til Etisk Råd at det i klagers sak ikke var teknisk mulig å gi klager kun innsyn i depotet da tvangssalgene måtte effektueres raskt og effektivt, og en teknisk løsning med innsyn ville ta for lang tid. Videre ville kontoen kunne gi misvisende informasjon under tvangssalg, da megler ofte tvangsselger via andre ordresystemer, som ikke gjenspeiles i realtid i depotet.

Spørsmålet er om Nordnet hadde adgang til å sperre kundens depot i forbindelse med de aktuelle tvangssalgene. Etter Etisk Råds oppfatning vil det i forbindelse med tvangssalg være nødvendig for foretak å sperre kundens depot for å hindre eventuelle dobbeltsalg, ved at kontoen samtidig disponeres av foretaket og investor. Rådet presiserer at en slik sperre bare bør gjøres i en begrenset og nødvendig periode.

Etter de beskrevne omstendighetene gjennomførte Nordnet tvangssalg i samsvar med sine forretningsvilkår, og sperring av depot var således etter Rådets oppfatning nødvendig. Videre viser Rådet til at selv om klager ikke hadde adgang til sitt depot, hadde klager adgang til å holde seg oppdatert via Nordnets kurslister, eller kontakte Nordnet pr. telefon for å vite om den aktuelle depotstatusen, og således få "innsyn" i sitt depot. Etisk Råd har ikke opplysninger som tilsier at klagers depot ble sperret i lengre tid enn nødvendig. På bakgrunn av ovennevnte har Etisk Råd kommet til at klager ikke kan gis medhold.

Etisk Råd har etter fattet følgende vedtak:

Klager gis ikke medhold.

Oslo, 13. april 2012